

Ny Bokin'i Daniela — Fahatelo amby enimpolo

Ankoatra ny Tabilao nataon'i Miller: Silamo, ny Fitsarana Famotopotorana, ary ny Fizahan-toetra Farany

Jeff Pippenger

2024-01-27

Voalaza tamintsika fa: “Andriamanitra no nitarika ny sain'i William Miller ho amin'ny faminania ary nanome azy fahazavana lehibe momba ny bokin'ny Apokalypsy.” Nosakanana tsy hahatakatra ilay “fahazavana lehibe” hita ao amin'ny toko faha-roambinifolo, faha-telo ambin'ny folo, faha-enina ambin'ny folo, faha-fito ambin'ny folo ary faha-valo ambin'ny folo amin'ny Apokalypsy i Miller noho ny tantara teo amin'ny toerana sy vanim-potoana nananganana azy; satria ireo toko ireo no nanondro ny asan'ireo fanjakana ara-paminania izay tsy azony nojerena avy amin'ny fomba fijery ara-tantara nisy azy.

Ny fahazavana nomena an'i Miller momba ny bokin'ny Apokalypsy dia ny Fiangonana, ny Tombo-kase ary ny Trompetra, ary ireo Trompetra telo farany, izay fantatra ho “Loza” telo, no aseho eo amin'ny takelaka roa an'i Habakoka. Ny “fahazavana lehibe” nomena an'i Miller ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy dia mahakasika ny anjara asan'ny Islama ao amin'ny faminania ny Baiboly. Kanefa na dia izany “fahazavana lehibe” izany aza dia voafetran'ny toe-javatra ara-tantara nisy azy.

“Ny fiangonana fito any Azia dia tantaran'ny fiangonan'i Kristy amin'ireo endriny fito, amin'ny fihodinkodinany sy fitodihany rehetra, amin'ny fanambinany sy ny fahoriany rehetra, hatramin'ny andron'ny apostoly ka mandra-pahatongan'ny faran'izao tontolo izao. Ny tombo-kase fito dia tantaran'ny fifandraisan'ny fahefana sy ny mpanjakan'ny tany amin'ny fiangonana, ary ny fiarovan'Andriamanitra ny olony mandritra izany fotoana izany. Ny trompetra fito dia tantaran'ny fitsarana fito miavaka sy mavesatra nalefa tamin'ny tany, na ny fanjakana romana. Ary ny lovia fito dia ireo loza fito farany nalefa tamin'i Roma papa. Mifangaro amin'ireo koa ny zava-mitranga maro hafa, voatenona ao anatiny tahaka ny renirano madinika manampy, ka mameno ilay ony lehibe antsoina hoe faminania, mandra-piafaran'izany rehetra izany ao amin'ny ranomasim-pahagola mandrakizay.”

“Ity, ho ahy, no drafitry ny faminania i Jaona ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy. Ary izay olona maniry hahatakatra ity boky ity dia tsy maintsy manana fahalalana lalina momba ireo ampahany hafa amin'ny tenin'Andriamanitra. Ny sary sy ny fanoharana ampiasaina ao amin'ity faminania ity dia tsy voazava avokoa ao aminy ihany, fa tsy maintsy tadiavina ao amin'ireo mpaminany hafa sy hazavaina amin'ny andalan-tsoratra hafa ao amin'ny Soratra Masina. Koa mazava fa nataon'Andriamanitra ho zava-kendrena ny fandalinana ny manontolo, na dia mba hahazoana fahalalana mazava momba ny ampahany iray monja aza.” William Miller, Miller's Lectures, boky faha-2, lahateny faha-12, 178.

Mariho fa azon fa i Miller dia nahatakatra ireo loza fito farany ho toy ny fitsarana fito amin'i Roma papaly. Tsy azony nofantarina fa i Roma papaly dia nomena ratra mahafaty izay mbola hositrana.

Nekeny ireo trompetra fito ho “tantaran’ny fitsarana fito manokana sy mavesatra nalefa tamin’ny tany, na ny fanjakana romana,” nefa tsy afaka namantatra ny fanavahana misy eo amin’ny fanjakan’i Roma jentilisa sy Roma papaly izy. Noho izany, voafetra ny fahaizany mahita ny fanavahana eo amin’ireo trompetra efatra voalohany sy ireo trompetra telo farany.

Tsy nahafahan’i Miller nahafantatra fa ireo fitsarana nentina nanjo an’i Roma dia valintenin’Andriamanitra tamin’ny fanerena ny fitandremana ny Alahady, satria mbola niankohoka tamin’ny Alahady ihany ny Millerita teo amin’ny tantarany. Marina i Miller tamin’ny fahafantarany fa ireo trompetra dia fitsarana namely an’i Roma, kanefa ny antony manokana nitondrana ireo fitsarana ireo, ary ny fanavahana ny trompetra efatra voalohany sy ny telo farany, dia voafetra, na tsy nisy akory. Tamin’izany fomba fijery voafetra izany, ilay “vatosoa” momba ireo loza telo an’ny finoana silamo dia mbola tafiditra tao amin’ireo tabilao izay notarihin’ny tanan’Andriamanitra, ary tsy tokony hovàna.

Ny fahiratan-tsaina nohazavaina dia mamela ny mpianatry ny faminaniana “hendry” hahafantatra fa Andriamanitra dia tsy vitan’ny hoe nanome tsindrimandry ireo lehilahy masina izay nanoratra ny Baiboly ihany, fa Izy koa no nifehy ny asan’ireo lehilahy izay nandika ny Baiboly King James, ary lazainy manokana fa nampiasa izany karazana fitarihana masina izany koa Izy tamin’ny famokarana ireo tabilao masina roa.

Ny “vatosoa” an’i Miller momba ny Trompetra fahadimy, fahenina ary fahafito (Silamo) dia mamirapiratra avo folo heny kokoa amin’ny andro farany, satria izy no manondro ny lohahevitry ny antso amin’ny misasakalina farany. Ny lohahevitry ny antso amin’ny misasakalina teo amin’ny tantaran’ny Millerita dia ny datin’ny fiafaran’ireo fe-potoana ara-paminaniana; ary amin’io heviny io, ny hafatry ny “Antso amin’ny Misasakalina” amin’ny andro farany, (izay hafatry ny Silamo amin’ny Loza fahatelo), dia efa nanehoana mialoha tamin’ny alalan’ny datin’ny 22 Oktobra 1844. Io daty io teo amin’ny tantaran’ny Millerita dia tandindon’ny lalàna Alahady izay ho avy tsy ho ela, ary ny 22 Oktobra 1844 sy ny lalàna Alahady dia samy efa nanehoana mialoha tamin’ny alalan’ny hazofijaliana, izay no famaranana ny Fidirana Amim-boninahitr’i Kristy.

Ny “vatosoa” an’i Miller momba ny Trompetra fahadimy, fahenina ary fahafito (Silamo), dia mamirapiratra avo folo heny kokoa amin’ny andro farany, satria izy no mamantatra ny Silamo mifanaraka amin’ny lohahevitry ny hetsika fanavaozana amin’ny andro farany, izay dia ny Silamo amin’ny Loza fahatelo. Koa noho izany, amin’ny maha-lohahevitry ny hetsika fanavaozana farany an’ireo iray hetsy sy efatra alina amby efatra arivo azy, dia efa naseho tamin’ny tandindona tamin’ny alalan’ny lohahevitry ny tsirairay amin’ireo hetsika fanavaozana teo aloha izany, na ny lohahevitry ny “fitsanganan’ny maty” ao amin’ny hetsika fanavaozana nataon’i Kristy izany, na ny lohahevitry ny “fotoana ara-paminaniana” ao amin’ny tantaran’ny Millerita, na ny lohahevitry ny “fiaran’Andriamanitra” ao amin’ny hetsika fanavaozana nataon’i Davida, na ny lohahevitry ny “fanekena” ao amin’ny hetsika fanavaozana nataon’i Mosesy.

Na ny zava-nitranga teo amin’ny hazo fijaliana, na ny datin’ny 22 Oktobra 1844, na ireo lohahevitry samihafa tamin’ireo hetsika fanavaozana, dia samy naneho fanontaniana fitsapana momba ny aina sy ny fahafatesana ho an’ny taranaka tamin’izany andro izany ny daty sy ny

lohahevitra rehetra. Ilay “vatosoa” an’i Miller momba ireo Loza telo an’ny finoana silamo dia fanontaniana fitsapana momba ny aina sy ny fahafatesana, araka ny aseho ao amin’ny fanoharana ny amin’ireo virijina folo, amin’ny lafin’ny “menaka.” Ny vatosoa an’i Miller tany am-piandohan’ny nofiny dia namirapiratra tahaka ny masoandro, fa tany amin’ny faran’ny nofiny kosa dia namirapiratra “folo heny noho izany.” Ny vatosoa an’i Miller dia tahaka ny solitany (menaky ny jiro) tao amin’ny tantaran’ny Millerita, nefa ankehitriny kosa ireo vatosoa ireo dia solika fampandehanana balafomanga!

Ny Millerita dia nahatakatra, ary nampihatra araka ny tokony ho izy, ny faminanian’ny fotoana momba ny finoana silamo amin’ny Loza faharoa, izay tanteraka tamin’ny 11 Aogositra 1840; nefa ny fahatakaran’izy ireo ny Loza fahatelo, izay ilay Trompetra fahafito, dia tsy nahita ny fahatongavan’ny Loza fahatelo ho fitsarana amin’ilay fanjakana fahenina ao amin’ny faminanian’ny Baiboly, satria tsy hitany ny fanjakana fahadimy, mainka fa ny fanjakana fahenina ao amin’ny faminanian’ny Baiboly. Kanefa ilay “hazavana lehibe” momba ny Apokalypsy izay nomena an’i Miller dia hihamazava impolo heny ao amin’ny “Antso amin’ny Mamatonalina” amin’ny andro farany.

Ny fahamarinana aseho eo amin’ireo tabilao roa an’i Habakoka dia, amin’ny fotony, fahamarinana izay efa tanteraka teo amin’ny tantara lasa. Mifototra amin’ireo faminanianana ara-potoana izay notarihina hovorina i Miller ireo tabilao, ary efa nifarana tamin’ny taona 1844 avokoa ireo faminanianana ara-potoana rehetra ireo. Hihamazava kokoa ireo faminanianana ara-potoana ireo amin’ny andro farany, satria ho hita fa marina tahaka ny naha-marina azy teo amin’ny tantaran’ny Millerita izy ireo amin’izao andro ankehitriny izao koa, nefa tsy ahitana faminanianana ara-potoana mivantana ho an’ny andro farany. Na izany aza, manome tandindona ara-paminanianana miverimberina momba ireo tantara izay nosoloiny tena tamin’ny lasa izy ireo; kanefa, miaraka amin’ny vitsivitsy amin’ireo vatosoa an’i Miller, dia aseho mivantana ny faminanianana ny amin’ny ho avy.

Ny asan’i Kristy ao amin’ny fitoerana masina any an-danitra, izay nanomboka tamin’ny 1844, dia mitohy mandra-pahavitan’izany asa izany. Ny faminanian’ny roa arivo sy telonjato andro, ary ny asam-panadiovana izay natorony, dia mbola “eo am-panatanterahana,” araka ny ambaran’i Rahavavy White momba ny Ony Ulai sy Hiddekel; noho izany dia manana fahatanterahana amin’ny faran’izao tontolo izao izany faminanianana izany.

“Ny fahazavana izay noraisin’i Daniela avy tamin’Andriamanitra dia nomena indrindra ho an’izao andro farany izao. Ny fahitana izay hitany teo amoron’ny Ulai sy ny Hiddekel, ireo ony lehibe any Sinara, dia eo am-panatanterahana ankehitriny, ary tsy ho ela dia ho tanteraka avokoa ny toe-javatra rehetra nambara mialoha.” Testimonies to Ministers, 112.

Ny ampahany amin’ny fahitana ao amin’ny Daniela toko faha-fito sy faha-valo, izay eo amin’ireo tabilao roa, dia mbola ho avy, satria izy roa tonta dia samy manondro ny asan’i Kristy ao amin’ny fitoerana masina. Kanefa ny tantaran’ireo fanjakana ao amin’ny faminanian’ny Baiboly ao amin’ireo toko roa ireo dia mifarana amin’ny nandraisan’i Roma papa ny ratra mahafaty azy. Ilay “vato” izay “voatapaka avy tamin’ny tendrombohitra nefa tsy tamin-tanana”, ary ny fanjakana

fahavalo ao amin'ny Daniela roa, dia mbola ho avy ihany. Nefa ny ankamaroan'izay aseho eo amin'ireo tabilao momba ny Daniela toko faha-roa sy faha-fito ary faha-valo dia efa tanteraka.

Ny asan'i Kristy ao amin'ny fitoerana masina, ary ny Loza fahatelo amin'ny finoana silamo, no foto-kevitra roa lehibe izay maneho indrindra ny tantara ara-paminaniana aorian'ny andron'ny Millerita. Miarakana amin'ireo lohahevitra roa ireo, dia eo koa ny tantaran'ny andro farany izay tandindonina rehefa atambatra ho eo ambonin'ny tsipika iray ireo tabilao roa. Rehefa tanterahina izany, ny fahadisoam-panantenana voalohany tamin'ny 1843, araka ny aseho eo amin'ny tabilao voalohany, dia mahita ny fanitsiana azy eo amin'ny tabilao faharoa. Rehefa atambatra izy ireo, dia mamokatra sy mampahafantatra ny “tantara miafina” momba ny Kotrokorana Fito, izay ankehitriny esorina ny tombo-kaseny mifandray amin'ny fanesorana ny tombo-kasen'ny Fanambaran'i Jesosy Kristy.

Io “tantara miafina” io dia voaorina eo ambonin'ny “fahamarinana,” izay dia ireo litera hebreo telo izay, rehefa atambatra, no mamorona ny teny hoe “fahamarinana.” Ny teny dia foronin'ny litera voalohany, fahatelo ambin'ny folo, ary farany ao amin'ny abidy hebreo, ary maneho an'i Jesosy tsy amin'ny maha-Fahamarinana Azy ihany, fa amin'ny maha-Alfa sy Omega Azy koa. Ny “tantara miafina” dia manomboka sy mifarana amin'ny fahadisoam-panantenana, ary misy fikomiana eo afovoany, satria ny “telo ambin'ny folo” dia isa izay maneho fikomiana.

Ny taona 1843, izay aseho eo amin'ilay tabilao voalohany, no manondro ny fahadisoam-panantenana voalohany sy ny fahatongavan'ny fotoana fiandrasana. Ny fotoana fiandrasana dia mitondra ho amin'ny fahatongavan'ny hafatry ny Antsoantso amin'ny Misasakalina, izay isehoan'ny fikomian'ireo virijina adala. Avy eo ny hafatry ny Antsoantso amin'ny Misasakalina dia torina mandra-pahatongan'ny fahadisoam-panantenana farany. Io “tantara miafina” an'ny Antsoantso amin'ny Misasakalina io dia averina indray (hatramin'ny litera indrindra) amin'ny andro farany.

“Matetika aho no tondroina amin'ilay fanoharana momba ireo virijina folo, izay dimy tamin'izy ireo no hendry, ary dimy no adala. Ity fanoharana ity dia efa tanteraka ary mbola ho tanteraka araka ny litera indrindra, satria manana fampiharana manokana amin'izao fotoana izao izy, ary, tahaka ny hafatry ny anjely fahatelo, dia efa tanteraka ary mbola hitohy ho fahamarinana ankehitriny mandra-pifaranan'ny fotoana.” Review and Herald, August 19, 1890.

Rehefa takarina araka ny tokony ho izy ilay fanambarana teo aloha, dia mampiseho fa ny hany sokajin'olona amin'ny andro farany izay mety ho virijina adala na virijina hendry dia olona ao anatin'ny vondrona iray izay efa nandalo fahadisoam-panantenana. Io fahadisoam-panantenana io no miteraka ny fotoana fitaredrehan'ny mpampakatra, ary ilay fanoharana izay “efa tanteraka ary mbola hotanterahina hatramin'ny litera farany indrindra” dia miorina amin'ny vokatra aterany ao anatin'ireo virijina mandritra ny fotoana fitaredrehana izay manomboka amin'ny fahadisoam-panantenana. Ilay fahadisoam-panantenana izay namono ireo “vavolombelona roa” teo amin'ny araben'ny tanàna ka nampihena azy ho taolana maina maty tao amin'ny lohasahan'ny fahafatesana dia nitranga tamin'ny 18 Jolay 2020. Tsy nandray anjara tamin'izany

fahadisoam-panantenana izany, amin'ny ankapobeny, ny Advantisma. Raha nisy aza, dia nankalaza ilay faminaniana tsy tanteraka izy ireo raha mbola nandry novonoina teo amin'ny araben'ny tanàna ireo “vavolombelona roa”. Hatramin'ny litera farany indrindra dia midika hoe “hatramin'ny litera farany indrindra”.

Tamin'ny tantaran'ny Milerita, ny vahoakan'ny fanekena teo aloha (Protestantisma) dia nankalaza ny faminaniana tsy tanteraka tamin'ny 1843 (ilay fahadisoam-panantenana voalohany), ary tamin'izay fotoana izay dia nihoatra ny fetran'ny fotoam-pitsapana nomena azy ireo ny Protestanta. Ny fotoam-pitsapana dia nanomboka tamin'ny 11 Aogositra 1840, raha nidina ilay anjely mahery ao amin'ny Apokalypsy toko faha-folo tamin'ny fahatanterahan'ny faminanian'ny fotoana momba ny Loza faharoa (Silamo). Nolavin'ny Protestanta ny fotoam-paminaniana tamin'ilay fahadisoam-panantenana voalohany, satria ilay faminaniana diso dia nanome azy ireo fialan-tsiny tsy hitadiavany ny fahamarinana intsony. Ny lohahevitra nentin'ny mariky ny dingana rehetra teo amin'ny tantaran'ny Milerita dia ny “faminanian'ny fotoana”.

Tamin'ny 11 Septambra 2001, nidina ilay anjelin'ny Apokalypsy toko faha-valo ambin'ny folo tamin'ny fahatanterahan'ny faminanian'ny Loza fahatelo (Silamo). Ny lohahevitry ny mari-dalana rehetra amin'ny andro farany dia ny Silamo. Ny fahadisoam-panantenana voalohany no manamarika ny fiakaran'ny fanadiovana ny vahoakan'ny fanekena teo aloha, satria nomena fialan-tsiny tamin'izay ny vahoakan'ny fanekena teo aloha mba tsy hitady ny fahamarinana intsony. Dia nanomboka tamin'izay ny fotoam-pitsapana ho an’“ireo virijiny” amin'ny andro farany, fa ny fitsapana ny vahoakan'ny fanekena teo aloha, izay nanomboka tamin'ny fidinan'ilay anjely, dia nifarana tamin'ny fahadisoam-panantenana voalohany. Koa dia nanomboka ny fitsapana ireo izay aseho ho virijiny, ary izany fizotry ny fitsapana izany no haneho amin'ny farany raha adala ireo virijiny na hendry.

Eo anelanelan'ny fahadisoam-panantenana voalohany sy farany no misy ny hafatry ny Antso amin'ny Mamatonalina. Ny lohahevitry ilay hafatry ny Antso amin'ny Mamatonalina ho an'ireo Millerita dia ny “fotoana”, ary ny lohahevitry ilay hafatry ny Antso amin'ny Mamatonalina amin'ny andro farany dia ny “Islam”. Ao amin'ny nofin'i Miller dia fohazina amin'ny antso mafy izy, ary amin'izany fotoana izany, mamirapiratra impolo heny noho ny namirapiratany taloha ny firavany. Ny firavaka eo amin'ireo tabilao izay mamaritra mivantana faminaniana iray ho an'ny andro farany dia ny Islam sy ny fitsarana famotopotorana. Koa araka izany, ny fizahan-toetran'ny “hafatra” amin'ny Antso amin'ny Mamatonalina sy ny “fanandramana” asehon'ny fitsarana famotopotorana, dia tsy ho an'ny vahoakan'ny fanekena taloha, fa ho an'ireo izay milaza tena ho virjiny farany.

Ny sary aseho rehefa atambatra ireo tabilao roa ireo, izay manondro ny tantara hatramin'ny fahadisoam-panantenana voalohany ka hatramin'ny farany, dia manambara fa amin'ny fotoana isehoan'ny “tantara miafina” momba ny Kotrokorana Fito no anatanterahana ny asa farany amin'ny fitsarana famotopotorana. Izany asa farany izany dia ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo, ary mitranga izany mandritra ny “fotoan-tsarotra” ao amin'ny Daniela sivy, mandritra ny fahatezeran'ny firenena ao amin'ny Apokalypsy iraisa ambin'ny folo, ny fihazonana ny “rivotra efatra” ao amin'ny Apokalypsy toko fahafito, ny “fampiatoana ny rivotra

mahery amin'ny andro isehoan'ny rivotra avy any atsinanana,” ao amin'ny Isaia toko fahafito amby roapolo, ary ny fanakanana ilay “soavaly tezitra izay mitady hivoaka tampoka ka hitondra fahafatesana sy fandranganana” amin'izao tontolo izao. Ireo vavolombelona ara-paminaniana rehetra ireo dia maneho ny Silamo amin'ny Loza fahatelo, araka ny aseho eo amin'ireo tabilao masina.

Ny singa fototra telo ao amin'ireo tabilao masina roa an'i Habakoka, izay miresaka manokana ireo zava-nitranga mbola ho avy taorian'ny namoahana ireo tabilao, dia ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina, ny Silamo, ary ny fahatanterahan'ny fanoharana momba ireo virijina folo. Ireo tabilao ireo dia manondro fizotry ny fizahan-toetra sy fanisiana tombo-kase, samy amin'ny lafiny “fanandramana” sy “hafatra”. Ny fanandramana ilaina ho an'ny virijina adala dia ny hoe “Kristy ao anatinareo, fanantenana ny voninahitra”, izay maneho ilay fahatanterahana asehon'ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina.

Na dia ny zava-miafina izay nafenina hatramin'ny fahagola sy ny taranaka maro aza, nefa ankehitriny dia naseho tamin'ny olony masina; dia ireo no tian'Andriamanitra hampahafantarina ny haren'ny voninahitra izao zava-miafina izao any amin'ny Jentilisa, dia Kristy ao anatinareo, fanantenana ny amin'ny voninahitra; Izy no torinay, ka anarinay ny olona rehetra sady ampianarinay ny olona rehetra amin'ny fahendrena rehetra, mba hasehonay ho tanteraka ao amin'i Kristy Jesosy ny olona rehetra. Kolosiana 1:26–28.

Ny efatra arivo sy efatra alina amby zato sy iray alina sy efatra arivo dia aseho ho toy ny andian'olona izay nivoaka avy tamin'ny “fahababoana”. Ny fahababoana aseho mivantana ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy dia ny fahababoana amin'ny maha-maty eny an-dalambe mandritra ny telo andro sy tapany, araka ny aseho ao amin'ny Apokalypsy toko faha-iraka ambin'ny folo. Ny fahababoan'ny fahafatesana an'ohatra dia maneho ny “impito” ao amin'ny Levitikosy enina amby roapolo, ary izany fahababoana izany dia mitaky ny fanehoana fibebahana, araka ny asehon'ny vavak'i Daniela ao amin'ny toko fahasivy.

Rehefa velomina amin'ny fiainana indray ny taolana maina maty, dia asandratra avy hatrany ho “faneva” izy. Tamin'ny fahafatesany dia tsy nanana an'i Kristy tao anatin'ny izy, dia Ilay fanantenana ny voninahitra. Anisan'ny fibebahana notakiana tamin'izy ireo ny fanekena fa nandeha nifanohitra tamin'Andriamanitra izy, ary Andriamanitra kosa nandeha nifanohitra taminy. Rehefa mahafeno ireo fepetra voamarika ara-paminaniana izy, dia “tonga tampoka ao amin'ny tempoliny” i Kristy, ary azo ilay “fanandramana” ilaina mba ho isan'ny faneva izay asandratra amin'izay.

Ny “traikefa” izay aseho rehefa ampifandraisina ireo tabilao roa ireo dia tanterahin'ny asa farany ataon'i Kristy ao amin'ny fitoerana masina any an-danitra. Io “traikefa” io dia asehon'ny fahitana “mareh”, izay fahitan'ny “fisehoana”. Ny “hafatra” izay ilaina dia ny fahitana “chazon”, momba ny tantara ara-paminaniana. Io “hafatra” io dia faritana ho hafatry ny fitsaran'Andriamanitra efa manatona ny tontolo mpikomy, izay tanterahin'ny finoana silamo amin'ny Loza fahatelo.

Tamin'ny taona 1856, ny Tompo dia nitady hamita ny fanorenana indray an'i Jerosalema ara-panahy ao amin'ny Advantisma. Teo ambanin'ny fahatongavan'ireo anjely telo hatramin'ny 1798 ka hatramin'ny 1844, dia naorina teo ambonin'ny fanorenana ny tempoly Millerita, izay

naseho ho “vatosoa” tao amin’ny nofin’i Miller, araka ny nasehon’ireo fahamarinana ara-paminaniana teo amin’ireo tabilaon’ny mpisava lalana roa (1843 sy 1850) izay nahatanteraka ny Habakoka toko faharoa. Ary avy eo dia notarihiny ny olony hanangana ny mandan’ny lalàny momba ny Sabata andro fahafito, ka nampodiny ho amin’ireo “lalana fahiny” an’ny Isiraely fahiny izy ireo mba hamitana ny asan’ny “lalana hodiavina”. NEFA, ny lalana fahiny dia nahitana foto-pampianarana iray, faminaniana iray, izay natao hitsapana sy hanavahana azy ireo. Tamin’ny 1863, ny Advantisma dia tsy nahatanty ny fitsapana momba ireo “impito”, ka nanomboka nirenireny tany an-efitr’i Laodikia.

Ny 22 Oktobra 1844 dia tandindon’ny lalàna alahady izay ho avy tsy ho ela; ary amin’ny fotoanan’ny lalàna alahady no hahatanterahan’ily asa asehon’ny sivy amby efapolo taona, dia ny famitana ny lalambe sy ny manda ao anatin’ny andro fahoriana, araka ny nambaran’i Daniela.

Koa fantaro sy azòny, fa hatramin’ny nivoahan’ny didy hampodiana sy hanorenana an’i Jerosalema ka hatramin’ny Mesia Andriana dia hisy fito herinandro sy roa amby enimpolo herinandro; ny kianja dia haorina indray, ary ny manda koa, dia amin’ny andro fahoriana aza. Daniela 9:25

Ny mpaminany rehetra dia mifanaraka samy izy, ary ny “andro sarotra” ao amin’i Daniela dia aseho koa ao amin’ily andalan-teny avy ao amin’ny Early Writings izay nodinihintsika.

“Tamin’izany andro izany, raha hifarana ny asam-pamonjena, dia hisy fahoriana ho tonga amin’ny tany, ary ho tezitra ny firenena, nefa hotazonina mba tsy hisakana ny asan’ily anjely fahatelo. Amin’izany andro izany ny ‘orana farany,’ na famelombelomana avy eo anatrehan’ny Tompo, dia ho avy, mba hanome hery ny feo mafy ataon’ily anjely fahatelo, ary hanomana ny olomasina hijoro amin’ny fotoana izay handrotsahana ireo loza fito farany.” Early Writings, 85.

Hotohizantsika ao amin’ny lahatsoratra manaraka ity fandalinana ity.

“Raha mbola manompo an’i Satana ireo izay milaza fa mitana ny fahamarinana, dia hanapaka ny fijeriny an’Andriamanitra sy ny lanitra ny aloka avy amin’ny afobe izay azy. Ho tahaka ireo izay efa namoy ny fitiavany voalohany izy. Tsy ho hainy ny mijery ny zava-misy mandrakizay. Izay nomanin’Andriamanitra ho antsika dia aseho ao amin’ny Zakaria, toko faha-3 sy faha-4, ary 4:12–14: ‘Dia namaly indray aho ka nanao taminy hoe: Inona moa ireo sampan’oliva roa ireo, izay amin’ny alalan’ny fantsona volamena roa no amoahany avy amin’ny tenany ny diloilo volamena? Ary dia namaly ahy izy ka nanao hoe: Tsy fantatrao va izay hevitr’ireo? Dia hoy aho: Tsia, tompoko. Dia hoy izy: Ireo no voahosotra roa, izay mitsangana eo anilan’ny Tompon’ny tany rehetra.’”

“Tompo dia feno loharano. Tsy manan-java-mahory Izy amin’ny fitaovana sy ny fanampiana. Noho ny tsy fahampian’ny finoantsika, ny firehan-tsaintsika amin’ny tany, ny teny mora sy tsy misy lanjany ataontsika, ny tsi-finoantsika izay miseho amin’ny resatsika, no iangonan’ny aloka maizina manodidina antsika. Kristy dia tsy aseho amin’ny teny na amin’ny toetra ho Ilay tena mahate-ho tia tanteraka sady ambony indrindra amin’ny alinalina. Rehefa afa-po ny fanahy manandratra ny tenany ho amin’ny zava-poana, dia kely ihany no azon’ny Fanahin’i

Jehovah atao ho azy. Ny fijerintsika fohy dia mahita ny aloka, nefa tsy mahita ny voninahitra any an-dafin'izany. Ny anjely dia mihazona ny rivotra efatra, ascho ho toy ny soavaly tezitra mitady hiala ka hirohotra manerana ny tavan'ny tany rehetra, mitondra fandringanana sy fahafatesana amin'ny lalany.”

“Hatory eo amin'ny tena sisin'ny tontolo mandrakizay va isika? Ho donto sy mangatsiaka ary toy ny maty va isika? Endrey, enga anie ka mba hananan'ny fiangonantsika ny Fanahy sy ny fofonain'Andriamanitra hofononina ao amin'ny olony, mba hahafahany mitsangana amin'ny tongony ka ho velona. Ilaintsika ny mahita fa tery ny lalana ary ety ny vavahady. Kanefa raha mandalo amin'izany vavahady ety izany isika, dia tsy manam-petra ny halehibeny.”

Manuscript Releases, volume 20, 217.